

HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı
Tarih

26068
03.03.2023

79100

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'nci, İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Erzincan İliç İlçesi, Çöpler köyü mevkiinde Anagold Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından Çöpler Altın Madenini işletilmektedir. Bilindiği gibi, 21.06.2022 tarihinde, altın madeninin yığın liç sahasına siyanür içerikli solüsyon taşıyan boru hatlarında meydana gelen çatlak nedeniyle yaklaşık 20 m3 solüsyonunun aktığı tespit edilmiştir.

Bilim insanları, Kuzey ve Doğu Anadolu fay hatlarının kesiştiği bölgede, fay streslerinin arttığını, Bingöl, Elazığ, Tunceli, Muş ve Erzincan illeri için büyük deprem riskinin bulunduğunu, özellikle Erzincan-Karlıova arasında 7,4 büyüklüğünde ve Karlıova-Bingöl-Göynük arasında 7,2 büyüklüğünde depremlerin yaşanabileceğini, bu bölgelerde çok sayıda baraj ve maden bulunduğunu, önlem alınmaması durumunda, atık havuzlarında yaşanan sızıntılarda, siyanür ile birlikte, kurşun, kadmiyum, çinko, bakır ve cıva gibi toksik ağır metallerin doğaya karışması ile telafisi imkânsız çevresel felaketler yaşanacağını belirtmektedir.

Fay hattı üzerinde kurulu olan İliç Çöpler Anagold altın madeninin, siyanür ve ağır kimyasallar içeren 66 milyon tonluk atık havuzunun, olası depremde 700 m uzaklıkta bulunan Fırat Nehrine akacağı iddia edilmektedir. Herkesin, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu anayasa ve Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalarda tanımlanmıştır. Bakanlık olarak, olası deprem nedeniyle yöre halkının çevresel felaketler ve kent suçlarından korunmasını sağlamak için etkin önlemler almanız gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1- 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremlerden sonra, Kuzey ve Doğu Anadolu fay hatlarının kesiştiği bölgede, Bingöl, Elazığ, Tunceli, Muş ve Erzincan illeri sınırları içerisinde bulunan madenler ve barajlarda gereken incelemeler yapılmakta mıdır?

2- Uzmanların, bu zon içindeki ve yakınlarındaki yerleşim merkezlerinde deprem risk yönetimi ve zarar azaltıcı çalışmalar yapılmalı, uyarıları dikkate alınmakta mıdır?

3- İliç Çöpler Anagold altın madeninin atık barajında siyanürün ve 39 çeşit zehirli atığın olduğu bilgisi vardır. Olası bir depremde ya da kazada, atık barajının patlamasıyla bu zehirli kimyasallar Fırat Nehri'ne akacaktır. Böyle bir olasılıkta, Erzincan, Tunceli, Elazığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Suriye ve Irak ciddi düzeyde ekokırma maruz kalacaktır. Bu alanlarda ekosistemin, canlıların ve halk sağlığının korunması için acil olarak altın madeninin atık barajı depreme dayanıklılık yönünden incelenecek midir?

4-İliç Çöpler Anagold altın madeninin atık barajında bulunan ve bu denli geniş alana yayılabilecek olan siyanürün, zehirli kimyasalların bilime ve tekniğe uygun bertarafı veya geri kazanımı için meslek odaları ve üniversitelerle işbirliği yapılacak mıdır?

5-Başta İliç Çöpler Anagold altın madeni olmak üzere fay zonunda bulunan alandaki madenlerin ve barajların depreme dayanıklılık yönünden denetimlerinin bağımsız ve uzman bir ekip tarafından yapılması sağlanacak mıdır? Denetim sonuçları kamuoyu ile paylaşılacak mıdır? İliç Çöpler Anagold altın madeni en son ne zaman denetlenmiştir?

6-Orman alanlarını, ekolojiyi, flora ve faunayı, tarım ve mera alanlarını, su varlıklarını ve havzalarını, yerleşme alanlarını, halk sağlığını tahrip eden siyanürlü maden işletmeciliğine ilişkin projeleri durduracak mısınız? Yıllar içerisinde kapasite artırımına giden İliç Çöpler Anagold altın madeninin, daha fazla kapasite artırımını yapmaması için taraf olacak mısınız? Bu konuda ilgili kurumlarla işbirliği yapacak mısınız?